

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.04.1960, sp. zn. 2 Tz 12/60, ECLI:CZ:NS:1960:2.TZ.12.1960.1

Číslo: 17/1961

Právní věta: Postup podle § 88 tr. ř. nelze zaměňovat se zabráním podle § 74 tr. zák. Zabrání lze ve veřejném zasedání vyslovit - nejde-li o případ, kdy si soud v hlavním líčení vyhradil rozhodnutí o zabrání - pouze k návrhu prokurátora (§ 255 odst. 1 tr. ř.).

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 28.04.1960

Spisová značka: 2 Tz 12/60

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Ochranná opatření, Prokurátoři, Zabrání věci

Předpisy: 86/1950 Sb. § 55

§ 255

§ 74 64/1956 Sb. § 88

§ 89

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 17/1961 sb. rozh.

Postup podle § 88 tr. ř. nelze zaměňovat se zabráním podle § 74 tr. zák.

Zabrání lze ve veřejném zasedání vyslovit - nejde-li o případ, kdy si soud v hlavním líčení vyhradil rozhodnutí o zabrání - pouze k návrhu prokurátora (§ 255 odst. 1 tr. ř.).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 28. dubna 1960 - 2 Tz 12/60)

Lidový soud v Náchodě odsoudil obžalovaného pro trestný čin krádeže podle § 247 tr. zák. spáchaný odcizováním různých věcí celé řadě občanů.

Po právní moci rozsudku vyslovil soud v neveřejném zasedání podle § 74 odst. 1 písm. d) zabrání odcizených věcí, jež byly nalezeny u obviněného aniž to navrhl prokurátor a aniž si předtím vyhradil v hlavním líčení podle § 255 odst. 1 tr. ř. rozhodnutí o zabrání.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu zrušil uvedené

usnesení a lidovému soudu v Náchodě uložil, aby o věcech odňatých odsouzenému a vzatých do úschovy znovu rozhodl.

Z odůvodnění:

Předseda Nejvyššího soudu ve stížnosti pro porušení zákona uvedl, že v daném případě věci náležely poškozeným, jímž je odsouzený odcizil a nepřicházelo proto v úvahu zabrání, nýbrž postup podle § 88, 89 tr. ř.

Nejvyšší soud shledal, že byl porušen zákon.

Lidový soud odůvodnil napadené usnesení tím, že odsouzený páchal v rozsáhlém měřítku krádeže a při jeho zajištění byly vzaty do úschovy shora uvedené věci, které jsou nepatrné ceny a poškozené osoby nejsou známy, a proto soud z hlediska obecného zájmu prohlásil tyto věci podle § 74 odst. 1 písm. d) tr. zák. za zabrané.

Ochranné opatření zabrání podle § 74 tr. zák. není všeobecným konfiskačním ustanovením. Nemůže proto sloužit k tomu, aby soud zabral věci, které náležejí poškozeným a byly nalezeny u obviněného. Za zabrané mohou být prohlášeny pouze věci, které by při odsouzení obviněného měly být prohlášeny za propadlé. Zabrání je podle § 74 odst. 1 tr. zák. totiž vázáno na ustanovení § 55 odst. 1 tr. zák. o propadnutí věci a nelze proto věci náležející poškozeným prohlásit za zabrané. Za zabranou lze prohlásit jen věc, která má vztah ke spáchání trestného činu (č. 67/1956 sb. rozh. tr.). Kromě toho vyslovení zabrání ve veřejném zasedání – nejde-li o případ, kdy si soud v hlavním líčení vyhradil rozhodnutí o zabrání – je podle § 255 odst. 1 tr. ř. vázáno na návrh prokurátora. Lidový soud v daném případě vyslovil zabrání v neveřejném zasedání a ze spisu, zejména z protokolu o neveřejném zasedání není patrné, že by prokurátor učinil návrh na zabrání. Tím lidový soud porušil zákon v ustanovení § 255 odst. 1 tr. ř.

Zabrání věcí uvedených v citovaném usnesení nepřicházelo však vůbec v úvahu a lidový soud měl postupovat podle § 88, 89 tr. ř.

Zákon ukládá v ustanovení § 41 odst. 2 tr. ř. povinnost orgánům činným v trestním řízení, aby poskytly poškozenému veškerou pomoc k uplatnění jeho práv a nároků na náhradu škody. Proto také podle § 88 a násl. tr. ř. je prokurátor nebo soud povinen ihned vrátit věc jakmile jí není třeba k řízení, tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata, pokud k ní neuplatňuje právo jiná osoba, nebo tomu o jehož právo k věci není pochyb. Takovou osobou bývá zpravidla poškozený. Nemůže-li být taková osoba nebo její pobyt zjištěn, musí soud postupovat podle § 89 tr. ř. Lidový soud v rozhodnutí uvedl, že nejsou známy osoby poškozených, ačkoliv ze spisu vyplývá, že tepláková souprava byla odcizena J. stejně tak jako lupa uvedená pod pol. 2. Bydliště poškozené J. je uvedeno na č. 1. 3 a poškozená také v odcizené soupravě bezpečně poznala svůj majetek a rovněž odsouzený popsal tuto krádež tak, že není pochyb o tom, že jí věci náležejí. Zahradnický nůž byl odcizen v chatě, jejíž majitel může být snadno zjištěn, peněženka z umělé hmoty byla odcizena S. a olej na vlasy dělníku B. z dolu Nejedlý. Ohledně dalších věcí nebylo zjištěno vůbec komu patří, a to ani výsledkem obžalovaného, u něhož byly věci nalezeny. Pokud se nepodařilo zjistit osoby, jímž věci náležejí a které krádeží byly poškozeny, měl soud ohledně těchto věcí zahájit řízení podle § 89 tr. ř. V ostatních případech, kde poškození jsou známi, měl soud věc vydat podle § 88 tr. ř.

Okolnosti, jimiž lidový soud odůvodnil své rozhodnutí, nemohou odůvodňovat obecný zájem společnosti na zabrání.

Lidový soud porušil proto zákon v ustanoveních § 88, 89 tr. ř., § 74 tr. zák.

Nejvyšší soud zrušil proto nezákonné usnesení a lidový soud musí o věcech rozhodnout znova podle

výše uvedených příslušných zákonných ustanovení.